

ЗАТВОРИТЕ В ЕВРОПА: РАЗВИТИЯ В НАЦИОНАЛНОТО ПРАВО

С този бюлетин ние от *The European Prison Litigation Network* (Европейската мрежа за правно застъпничество за лица, лишени от свобода), заедно с нашите членове и партньори, целим да уведоим юристите и гражданското общество в Европа за най-важните правни развития в областта на затворите и арестите. Бюлетинът обединява новини от 14 държави членки на ЕС, както и Украйна, Молдова, Обединеното кралство и Русия.

ПРЕГЛЕД НА ПРАВНИТЕ НОВИНИ В ОБЛАСТТА НА ЗАТВОРИТЕ И АРЕСТИТЕ ЮНИ-АВГУСТ 2023

КОНТАКТ С ВЪНШНИЯ СВЯТ ■ В Румъния наскоро влезли в сила законови разпоредби [разширяват възможността на арестуваните в досъдебното производство да получават интимни посещения](#) от своите съпрузи или дългогодишни партньори. Преди това тази възможност беше ограничена само до осъдените на лишаване от свобода. В **Обединеното кралство** Върховният съд отмени [решението на началник на затвор да отхвърли молбата на затворник да участва в телефонно интервю с журналист](#) и даде разяснения относно условията, при които затворниците могат да общуват с медиите.

ДИСЦИПЛИНА ■ Административните съдилища в **България** възприемат различни подходи спрямо възможността дисциплинарите наказания, различни от изолация, да се обжалват по съдебен път. Това показват няколко наскоро излезли решения, като тази разлика в съдебната практика създава правна несигурност и изисква хармонизация.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ ■ В **Австрия** парламентът направи промени в предишни изменения на закона за превантивното задържане, [за да гарантира, че нито един затворник, задържан по този режим, няма да бъде освободен без надлежна подготовка](#). Парламентът също така промени процеса за преразглеждане на превантивното задържане, наложено след престъпление, извършено докато извършителят е бил непълнолетен.

В **Полша** Службата на затворите и Министерството на здравеопазването [отхвърлиха предложението на националния комисар по правата на човека за адаптиране на правната рамка, за да се гарантира, че качеството на здравните услуги, предоставяни в затворите](#), е същото, като това предоставяно на населението. Искането на комисаря дойде след приемането на нов закон, с който се въвежда мониторинг на здравните услуги, но който обаче не обхваща услугите, предоставяни в затворите. Също в **Полша** Омбудсманът по правата на пациентите [се обяви за некомпетентен да разглежда жалби, свързани с неправилно медицинско обслужване в затворите](#).

В **Португалия** новият Закон за психичното здраве [отмени възможността съдилищата да удължават за неопределено време мерките за задържане от съображение за сигурност](#) (в психиатрични заведения или в определени отделения на затвори), наложени на лица, които са извършили престъпление, но се считат за неотговорни, защото страдат от психични разстройства. Преди това съществуваша условия за безсрочно задържане, въпреки че в португалското наказателно право липсва наказанието доживотен затвор.

В **Испания** генералният секретариат на пенитенциарните институции обяви, че един испански затвор [ще бъде превърнат в психиатрична болница за затворници](#), за да се предоставят специализирани здравни грижи на затворници с психични разстройства.

ПРЕНАСЕЛВАНЕ НА ЗАТВОРИТЕ ■ **Белгийски** съд нареди на правителството в рамките на шест месеца да сведе [пренаселеността на един от затворите до 110% от капацитета му](#), като реши проблема изцяло в рамките на пет години. В противен случай държавата ще бъде заплашена от глоба.

Във **Франция** административен съд, действащ в качеството си на съд по привременни мерки, [отхвърли искане на неправителствени организации да предотврати приема на още затворници в пренаселен затвор](#) с мотива, че подобни мерки не попадат в неговите правомощия.

Годишният доклад на **португалския** национален превантивен механизъм за 2022 г. посочва, че [повече от половината от затворите в страната са пренаселени](#).

В **Румъния** генералният директор на националната затворническа администрация [заяви, че проблемът с пренаселеността на затворите ще бъде решен до края на 2024 г.](#) чрез увеличаване на капацитета на затворите. Въпреки това, предвид нарастващия брой на лицата, постъпващи в системата на затворите, е малко вероятно само тази мярка да реши проблема.

В **Обединеното кралство** със заповед беше [увеличен максималният срок от присъдата, който затворници могат да изтърпят у дома](#), от 135 на 180 дни. Тази мярка има за цел да намали пренаселеността на затворите.

НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО ■ В **Молдова**, съгласно измененията на наказателния кодекс, [минималните и максималните размери на наказанията могат да бъдат намалени съответно с една трета или една четвърт](#) в случай на споразумение за признаване на вина или когато обвиняемият е поискал процесът да се основава на доказателства, представени по време на фазата на наказателното разследване.

В **Русия** измененията в наказателно-процесуалния кодекс [задължават съдилищата да обмислят алтернативи на предварителното задържане](#) за лица, обвинени в икономически престъпления, за да им позволят да извършват стопанската си дейност.

ЛИЧНИ ВЕЩИ ■ В **Унгария** заповед на главната дирекция на затворите дава възможност на затворниците да се съгласят [част от парите, изпратени по тяхната сметка, да бъдат използвани от администрацията на затвора за погасяване на вземания](#), които затворникът има към администрацията, независимо от целите, за които първоначално са били изпратени парите. Възможно е затворниците да не се съгласят доброволно на такова споразумение, а по-скоро да се съгласят под натиск от персонала на затвора, което буди безпокойство.

В **Русия** са приети измененията в наказателно-процесуалния кодекс, които имат за цел да [защитят имуществото на осъдените затворници, оставено без надзор](#) за срока на лишаването им от свобода, включително и жилищата им.

ПЕНИТЕНЦИАРНА РЕФОРМА ■ В **Белгия** правителството предлага изменения в закона за затворите, които ще [ограничат правото на затворниците да подават жалби и ще ограничат обхвата на независимия мониторинг на затворите](#).

ЗАТВОРИТЕ В УСЛОВИЯ НА ВОЙНА ■ В **Русия** Министерството на отбраната все още продължава да [набира затворници за войната в Украйна](#). Кампаниите за набиране на военнослужещи се провеждат в повечето руски региони, както и в регионите на Украйна под руска окупация. Неуточнен брой затворници, които са участвали във войната срещу Украйна, вече са помилвани с президентски указ.

В **Украйна** е приет нов закон, който, наред с други неща, урежда използването на лагери за военнопленници по време на война и в следвоенния период. Законът дава възможност за настаняване в лагери както на военнопленници, така и на осъдени военнопленници, при условие че те са отделени един от друг.

ПРИВАТИЗАЦИЯ ■ **Белгийската** институция за контрол на публичните средства публикува доклад, в който се изтъква продължаването на публично-частните партньорства в управлението на затворите, които се осъществяват, [без да са обосновани от щателен анализ на разходите и ползите](#).

ПРОЦЕСУАЛНИ ПРАВА ■ В **България** административните съдилища продължават да присъждат много ниски обезщетения за нечовешко и унижително отношение на затворници, държани при лоши условия на задържане.

Във **Франция** административен съд, действащ в качеството си на съд по привременни мерки, отбеляза, че властите не са изпълнили предишна заповед, целяща подобряване на условията на задържане във френски затвор, и разпореди допълнителни мерки. Жалбата беше [обоснована с констатациите от необявено посещение в този затвор, извършено от заместник-председателя на френската адвокатска колегия](#) в изпълнение на наскоро приет закон.

В **Унгария** наскоро влязоха в сила изменения, които създават [допълнителни възможности за търсене на обезщетение за неправомерно задържане](#). Въпреки че това е положително развитие, в закона все още има значителни недостатъци. Това са ниските обезщетения и фактът, че тене присъждат автоматично.

В **Полша** [прекомерната продължителност на предварителното задържане под стража е системен проблем](#), както се твърди в неотдавнашно съвместно обръщение на Хелзинкската фондация за правата на човека и Националната адвокатска колегия до Комитета на министрите на Съвета на Европа. Наред с други фактори, авторите посочват използването на еднотипни решения от страна на съдебната власт за удължаване на срока на предварителното задържане под стража.

В **Португалия** Върховният съд [отхвърли като недопустима жалба habeas corpus, подадена от затворник](#), страдащ от заболяване, който твърди, че задържането му е незаконно, тъй като условията на задържане са били лоши и не му е било осигурено подходящо медицинско лечение.

В **Русия** неотдавнашните изменения, с които наказателно-процесуалният кодекс се привежда в съответствие с разпоредбите за военното положение, позволяват [задържането на лице без съдебно решение за срок до 30 дни](#).

РЕИНТЕГРАЦИЯ ■ В **Литва** с нова заповед на директора на службата за затворите се актуализират правилата за съветите на затворниците. Тези съвети са създадени, за да се даде възможност на затворниците да повдигат въпроси, с които се сблъскват по време на престоя си в затвора. Наред с други неща, новите правила предвиждат, че освен държавните и местните институции, [организациите на гражданското общество също следва да участват в дейности, свързани с реинтеграцията на затворниците](#).

Отново в **Литва**, нова заповед на службите за затворите и пробацията актуализира процедурата за приемане на затворници в домове за временно настаняване (halfway houses) и определя [новите задължения, които затворниците трябва да изпълняват, за да бъдат приети в този режим на задържане](#).

КОРЕКЦИЯ НА НАКАЗАНИЯТА ■ В **Полша** Министърът на правосъдието отхвърли предложението на националния комисар по правата на човека да се [премахнат неотдавнашните изменения в Наказателния кодекс, които дават възможност за налагане на присъда доживотен затвор без право на предсрочно освобождаване](#).

В **Португалия** със закон за амнистия бяха [намалени с една година присъдите за лишаване от свобода до осем години, за престъпления, извършени преди 19 юни 2023 г.](#) Промяната важи за лица, които са били на възраст между 16 и 30 години към момента на извършване на престъплението.

В **Обединеното кралство** апелативният съд се произнесе по делото на затворник, който е бил [върнат в затвора повече от шест месеца след изтичане на присъдата му](#). Съдът не счита, че задържането е било произволно, тъй като забавянето на връщането му в затвора не е прекъснало причинно-следствената връзка между присъдата на съда и задържането.

СТАТИСТИКА ■ В **Молдова** актуализираните статистически данни показват, че [населението на страната е много по-малко в сравнение с оценките от предишни години](#), което води до промяна на процента на лишените от свобода като част от цялото население.

ИЗТЕЗАНИЕ И МАЛТРЕТИРАНЕ ■ Неотдавнашно изложение до Съвета на Европа, изготвено от Promo-LEX, посочва [няколко недостатъка в правната рамка на Молдова за докладване и наказание на случаите на изтезания и малтретиране при задържане](#).

РАБОТА ■ **Германският** Федерален конституционен съд установи, че [настоящата система за възнаграждение на лишените от свобода, работещи в затворите, е противоконституционна](#), и постанови тя да бъде приведена в съответствие с целите за социална рехабилитация на лишените от свобода до 2025 г.

ПРОЧЕТЕТЕ ПЪЛНАТА ВЕРСИЯ НА БЮЛЕТИНА НА НАШИЯ САЙТ >>

Специални благодарности на нашите [членове и асоциирани партньори](#) с които съставихме този бюлетин!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paris

France

contact@prisonlitigation.org

Този бюлетин е финансиран от Европейския съюз и фонда "Робърт Кар". Мненията и позициите, изразени в него, принадлежат на авторите му и не отразяват непременно тези на Европейския съюз, Европейската комисия или фонда "Робърт Кар". ЕС, ЕК и фонда "Робърт Кар" по никакъв начин не носят отговорност за съдържанието му.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

